

Pasijonski večer 2014 v Stari Loki

br. Jožko Smukavec

MLADI IN PASIJON

Pozdrav vam vsem, ki je Božja ljubezen v vas vnesla nemir in vam dala možnost in priložnost, da se je božja ljubezen preko vaših hrepenenj utelesila v naši dragi deželi. Vesel sem, da bom lahko z vami podelil tudi mojo izkušnjo, ko sem lahko Božjo zgodbo uprizoril najprej z mladimi, nato z nekaterimi njihovimi starši, prijatelji in celo krajani Vipavskega Križa preko Jezusovega trpljenja in njegovega rojstva.

Zato za začetek vsi zmolimo Oče naš, kot nas je naučil Kristus.

Kot brat kapucin sem ponosen na dediščino Pasijona. Saj se nam je prav preko igre Pasijona približala božja zgodba Jezusovega trpljenja, ki jo je začel tu v Škofji Loki moj sobrat Romuald v 18. stoletju. Še bolj pa sem ponosen, da je tudi ministrstvo za kulturo leta 2012 spoznalo in imenovalo dogodek Škofjeloški pasijon za »Živo mojstrovino državnega pomena«. To še krepi mnenje škofjeloškega župana gospoda Mihe Ješeta, da Pasijon daje s svojo dediščino posebno identiteto kraju in dediščino, s katero je Škofja Loka prepoznan kraj v Sloveniji in na evropsko kulturnem turističnem področju.

Ko se takole sprehodim skozi zgodovino uprizoritve Pasijona od začetka do danes, vidim, da je Bog ta dogodek daroval prav daroval nam ljudem, da bolj živo in zares prenesemo naše človeške stiske in zgodbe v zgodbo Boga. Spokorne procesijske sprevede v postnem času so začeli v Ljubljani ob koncu 16. stoletja, ko so bili ljudje stiskani v moriji kuge in ko je bila velika razlika med sloji in tudi revščina. Podobno je tudi dandanes. Človek se ni spremenil, vsi zaznavamo med nami materialno nadvlado, prav tako nadvlado položajev in celo stisko neresničnih odnosov. V to zgodovinsko dejstvo človeka prihaja Bog. Ljudem zgodba Boga, ki jo smejo sami prikazati, gre preko besede v njih in iz njih, tu zaživi resničnost odrešenjske zgodbe. Zato stiske, skrbi, nepremostljive stvari postanejo stvar dejstva, izročitve in vere v Boga in lahko si dopustimo slišati: da bo poskrbel za svoje otroke, da mu je mar za vsakega in, da nas preko vsega šola, da vzamemo zares njegovo Besedo in njegovo zakramentalno življenje med nami v Cerkvi.

Klub vsemu zgodovinskemu bogastvu, ki ga je prinesla uprizoritev Pasijona v naš kraj, pa ljudje kar niso zmogli povsem sprejeti resničnosti in se je ta dogodek skoraj razvrednotil. Anton Koblar je v svojem zapisu leta 1892 o Pasijonskih igrah

na Kranjskem zapisal: »Ljudje, ki so jih že mnogokrat videli, se niso več toliko za nje brigali; najbolj pa je opešala radodarnost. Niso več radi napravljali lepih novih oblek in igralci so morali nositi preležane in zakrpane cunje. Izginili sta dostojnost in resnoba in le ljudem nižje vrste je še ugajala ta zabava, ki pa se ni prav nič strinjala po svoji obliki z žalostnim dnevom velikega petka in sveto vsebino "igrokaz", tako so se z dekretom cesarja Jožefa od dne 27. decembra 1782 odpravili skoro vsi cerkveni sprevodi in tako so na Kranjskem popolnoma ponehali tudi dramatični igrokazi velikega petka« - tako zapiše Koblar.

Ves ta zgodovinski razvoj in razplet mi daje misliti, kako mora človek dozoreti za pravi prikaz Božje zgodbe. Predvsem mislim na leto 2009, ko je na stotine ljudi iz vseh dolin in krajev škofjeloške okolice smelo zelo ponižno dati svoja telesa in svojega duha v zgodbo Boga. Ko sem spraševal ljudi po Pasijonu, sem se čudil navdušenju doživetega. Videl sem, kako ljudje potrebujemo vstopiti in videti Božjo zgodbo, ki je prav v Jezusovi osebi nam tako blizu. Človek obnemi od majhnosti in ljubezni. Po ulicah Škofje Loke se in se še bodo vsakodnevno dogajale različno lepe in tudi manj lepe zgodbe ljudi. A preko Jezusove zgodbe postanejo te ulice posvečen kraj Božje žive zgodbe, ki zaobjame vse te ljudi. Saj Bog pozna človeško dušo.

Vesel sem, da je bila ena od predstav v letu 2009 predstavljena osnovnošolcem tretje triade in srednješolcem, torej mladim. Tako lahko mladi, ki se v izobraževalnem procesu srečajo s Škofjeloškim pasijonom, lahko še bolj živo zaznajo, kakšno veličino v literaturi ima Slovenija.

Ko sem sam z mladimi, ki so obiskovali verouk, začel govoriti o tem, kako njih in nas vse ima Bog rad, so se oni malo posmehovali. Težko sem razumel ta posmeh in tudi neke vrste ignoranco. Zato mi je prišlo na misel, če bi konkretno zaigrali zgodbo Jezusovega življenja. To pa jim je bilo zanimivo. Sam sem se ustavil pred dejstvom, komu zaupati glavne vloge (Jezus, Marija, Pilat, veliki duhovniki, učenci ...). To je bilo zame velik izziv, saj sem moral vsakega mladega posebej spoštljivo odkrivati. Zanje sem veliko molil in z njimi govoril o Bogu. Iz tega smo naredili prvo uprizoritev Jezusovega pasijona z naslovom *Srečanje dveh ljubezni*. To smo izbrali kot pasijonsko igro, ki jo spisal moj sobrat kapucin Jaroslav Knežević. Skupaj z ekipo treh staršev smo pripravili dogodek. Prvo in drugo leto v cerkvi v Vipavskem križu, tretje leto pa smo dogodek razširili na vse srednjeveško mesto Vipavski križ. V župnijski cerkvi: Zadnja večerja, pred samostanom: Vrt Getzemani, izdaja; na grajskem dvorišču: zatajitev, obsodba, bičanje, kronanje, naložijo križ in pot skozi mesto in južna mestna vrat na samostanski vrt, kjer smo izvedli križanje. Ta pot, na kateri se je pridružilo okrog tisoč ljudi, je vse, posebej pa nas, ki smo to pripravljali, ganila do solz. Zaznali smo, kako nas ima Bog rad in kako močno on deluje, ko se mu pustimo preprosto nagovoriti, ko gre njegova Beseda

skozi naše telo in duha in postane živa. O tem se je govorilo, mladi še danes vedo, kaj se je z Jezusom zgodilo, bolj kot če bi jim to zgodbo samo pripovedoval ali če bi se o njej učili samo iz knjige. Dogodek je prerasel v ponos kraja Križ in mnogi so že pripravljeni, da bi zopet sodelovali. V začetku je bilo potrebno za to veliko truda. Sam pa vidim, da je nevarno, ker lahko to postane predstava, nastopanje, dokazovanje, zato Pasijona ne moremo ne ponavljati, ne tradicionalno izvajati, ker lahko to postane rutina in s tem razvrednotimo čut bolečine Boga do nas. Zato je za to treba zahrepeneti in tudi dozoreti, da se zgodi.

Resnično sem vesel, da je ta dogodek tu v Loki. Verjetno bi bil ponosen tudi pred letom izvoljeni papež Frančišek, ker tudi on hodi po ulicah in kaže s svojim zgledom, kako je Bogu mar za vsakega, kako Bog preseneča in kako je Božja ljubezen konkretna.

Hvala Bogu in Škofji Loki, da je izvoljena, da sme zaživeti Božja zgodba ljubezni v njej, da smemo mi ljudje dati sebe v to zgodbo. Hvala Bogu, da prav mi bratje kapucini smemo moliti in blagoslavljalni še danes ta dogodek. Kar korajžno naprej! Bog nas objema na svoji poti, nas jemlje resno in tudi naredi vse, da bi združili svoje zgodbe z Njegovo. Tukaj predvsem kličimo mladim, ki iščejo svoje mesto delovanja, identiteto: Bog je z vami, ne bojte se!